

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ

Бойко І.,

*кандидатка юридичних наук,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
доцентка кафедри адміністративного права*

Бойко І. Роль і значення адміністративної процедури у публічному адмініструванні.

У статті розглянуто питання змісту публічного адміністрування, його співвідношення з державним управлінням. Виокремлено види форм публічного адміністрування. Акцентовано на значенні прийняття індивідуальних актів. Наведено власне бачення поділу індивідуальних актів публічної адміністрації на види – адміністративні, кадрові, внутрішньоорганізаційні, зовнішньоорганізаційні, установчі, адміністративні договори, надано їм характеристику та окреслено практичну значимість такої класифікації. Зазначено, що за правилами адміністративної процедури мають прийматися адміністративні акти. Наведено аргументи щодо необхідності ухвалення закону про адміністративну процедуру, якому має бути відведено роль основного закону для публічної адміністрації. Висловлено позицію щодо поширення приписів закону про адміністративну процедуру на укладання адміністративних договорів. Зроблено висновки щодо значення адміністративної процедури в публічному адмініструванні: це стандарт діяльності публічної адміністрації з вирішення справ щодо приватної особи шляхом прийняття актів, якими таким особам надаються права або на них покладаються обов'язки; адміністративна процедура вміщує найкращі принципи, практики діяльності публічної адміністрації, що дозволяють впровадити концепцію належного (доброго) адміністрування у практичну діяльність; адміністративна процедура дозволяє захистити особу від свавілля публічної адміністрації; адміністративна процедура упереджує від конфліктів, дозволяє ефективно вирішити їх, а також знижує навантаження на судову систему; адміністративна процедура як прояв європейської конвергенції наближає Україну до стандартів Європейського Союзу у сфері публічного адміністрування.

Ключові слова: адміністративна процедура, публічне адміністрування, адміністративний акт.

Boyko I. The role and significance of administrative procedure in public administration.

In the considered question of the maintenance of public administration, its articles with public administration. The types of forms of public administration are singled out. Emphasis is placed on the importance of adopting individual acts. The own vision of division of individual acts of public administration into types – administrative, personnel, internal, external, organizational, constituent, administrative contracts is given, the characteristic is given and the practical significance of such classification is outlined. It is noted that according to the rules of administrative benefit, administrative acts must be executed. Arguments are presented regarding the need to adopt a law on administrative procedure, which should be assigned the role of the basic law for public administration. The position on the extension of the provisions of the law on administrative procedure to the conclusion of administrative agreements has been expressed. Conclusions are made on the importance of administrative procedure in public administration: it is the standard of public administration to resolve cases against an individual by adopting acts that give such persons rights or responsibilities; administrative procedure contains the best principles, practices of public administration, which allow to implement the concept of proper (good) administration in practice; administrative procedure allows to protect a person from the arbitrariness of public administration; administrative procedure anticipates conflicts, allows to resolve them

effectively, and reduces the burden on the judiciary; administrative procedure as a manifestation of European convergence brings Ukraine closer to the standards of the European Union in the field of public administration.

Key words: administrative procedure, public administration, administrative act.

Постановка проблеми. Сучасний процес державотворення, що відбувається в Україні, обумовлює необхідність пошуку оптимальних моделей правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватною особою. Мета цього процесу – впровадити механізми належного (доброго) адміністрування, що забезпечить розумний баланс публічних і приватних інтересів, прийняття справедливих і законних рішень щодо громадян, бізнесу, громадських інституцій.

Правове регулювання таких відносин має своїм підґрунтям конституційні положення про цінність людини, її прав і свобод, а також про обов'язок держави та її органів утверджувати та забезпечувати ці права і свободи.

Приватна особа, будь-то громадянин чи суб'єкт господарювання, постійно перебуває у відносинах із публічною адміністрацією, реалізуючи належні їй права або виконуючи покладені законодавством обов'язки. Перебіг цих відносин відбувається за правилами, які в європейській правовій традиції прийнято називати адміністративною процедурою. Україна ж, попри свої євроінтеграційні прагнення, впродовж майже 30 років незалежності уникала прийняття закону про адміністративну процедуру. В той же час законодавець ухвалив низку законодавчих актів, у яких втілено низку основних ідей адміністративної процедури, приміром, вимогу мотивувати несприятливі для особи рішення. 16 листопада 2021 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про адміністративну процедуру». 8 грудня 2021 року Президент України його ветовав, запропонувавши вивести з-під дії цього закону окремі відносини та скоригувати механізм набрання ним чинності. Водночас є достатні підстави очікувати остаточного прийняття ЗАП із урахуванням пропозицій глави держави у найближчий час.

Стан опрацювання проблематики. У науковій літературі доволі активно відбуваються розвідки щодо сутності адміністративної процедури, її змісту. При цьому в науці спостерігаємо різні концепції розуміння адміністративної процедури. Найбільш значимий внесок у розвиток наукових досліджень адміністративної процедури здійснено В.М. Тимощуком, А.М. Школиком, О.М. Соловйовою, О.О. Мандюком, А.А. Шараєю, Р.С. Мельником.

У статті ставимо за мету з'ясувати роль і значення адміністративної процедури в публічному адмініструванні. Відповіді на ці питання дозволять сформулювати аргументи щодо необхідності вироблення єдиних правил адміністративної процедури, прийняття в Україні закону про адміністративну процедуру та поширення його приписів на низку правових відносин, у які вступає приватна особа з публічною адміністрацією.

Виклад основного матеріалу. Упровадження в процес державотворення категорій «публічне адміністрування» і «публічне управління» пов'язують із 28-й президентом США Вудро Вільсоном, що відбулося в 1887 р. Із тих пір частина державної діяльності, що полягає в здійсненні управління у різних сферах із боку уповноважених владою суб'єктів, і називають публічним адмініструванням або публічним управлінням. В Україні ці поняття трансформувалися від категорії «державне управління», що дісталася у спадок від радянської доби, і національній науці знадобився час на переосмислення її змісту й значення.

У той же час у програмних документах і досі йдеться про державне управління. Так, згадаємо Стратегію реформування державного управління України на 2022-2025 роки, схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р [1].

Таким чином, науковці та урядовці прислуговуються різними категоріями для характеристики діяльності державних і недержавних суб'єктів, що носить управлінський характер, але вкладають більш-менш однаковий зміст у їх розуміння.

Вважаємо за необхідне окреслити розуміння змісту публічного адміністрування (управління). Ця категорія є доволі застосовною в наукових розвідках. Так, У Великій юридичній енциклопедії зазначено, що публічне управління – це управлінська діяльність, що здійснюється у публічно-правовій сфері суб'єктами, які на законних підставах набули належної компетенції [2, с. 788].

У словнику для державних службовців його тлумачать як регламентовану законодавством діяльність державних органів, органів місцевого самоврядування, спрямовану на перетворення в життя правових актів, рішень органів місцевого самоврядування на адміністрування передбачених публічних послуг [3, с. 551].

Аналогічне розуміння запропоновано у підручниках для правничих шкіл: «публічне адміністрування – регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування (передусім органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування), спрямована на здійснення законів та інших нормативно-правових актів шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг» [4, с. 13 – 14].

Фахівці з менеджменту, в тому числі в державній сфері, описують публічне адміністрування як цілеспрямовану взаємодію публічних адміністрацій з юридичними і фізичними особами з приводу забезпечення реалізації законів та виконання основних функцій: орієнтуючого планування, яке визначає бажані напрями розвитку, створення правових, економічних та інших умов для реалізації інтересів учасників взаємодії, розподілу праці, кооперування та координування діяльності, а також моніторинг результатів [5, с. 5]. Таку ж саму позицію наводить і Н.М. Мельтюхова [6, с. 77 – 78].

Правники конкретизують публічне адміністрування таким чином: це – врегульована законом та іншими нормативно-правовими актами зовнішньо орієнтована діяльність суб'єктів публічного адміністрування, пов'язана зі здійсненням політичних рішень та втіленням у життя положень Конституції, законів та інших нормативно-правових актів України шляхом прийняття адміністративних рішень, надання адміністративних послуг, що встановлені правовими положеннями чинного українського законодавства [7, с. 110].

Отже, в підсумку зазначимо, що в українській правовій науці співіснують поняття публічне адміністрування та публічне (державне) управління. Нам представляється вдалою позиція щодо розуміння публічного адміністрування як явища, що за своїм змістом охоплює власне державне управління (тобто владний вплив державних органів) і сервісну діяльність низки суб'єктів, що надають публічні (в тому числі адміністративні) послуги, здійснюють сервісну діяльність. Отже, ми вважаємо категорію «публічне адміністрування» ширшою по відношенню до категорії публічне (державне) управління як за характером діяльності, так і за суб'єктним складом. І тому будемо оперувати для окреслення досліджуваної діяльності саме поняттям «публічне адміністрування».

Діяльність із публічного адміністрування є доволі різноманітною. Поділити її можна на види, прирізом, використовуючи підхід, закладений у низці підручників з адміністративного права, де класифікуються форми публічного адміністрування [8]. Так, виділимо такі їх види: прийняття нормативних актів, прийняття індивідуальних актів, організаційну діяльність та здійснення матеріально-технічних операцій. Такий підхід не вбачається ідеальним, оскільки часто-густо конкретна діяльність може бути віднесена не лише до одного виду. В якості прикладу згадаємо публічні закупівлі, які по суті є способом матеріально-технічного забезпечення публічної адміністрації, але в той же час регламентуються правовими нормами (Законом України «Про публічні закупівлі») та здійснюються за певною процедурою, в результаті якої приймаються індивідуальні акти.

Але в цілому ж, такий підхід дозволяє сформулювати загальне уявлення про характер діяльності публічної адміністрації.

Не поглиблюючись у цю проблематику, констатуємо, що значна частина діяльності публічної адміністрації полягає у прийнятті нею індивідуальних рішень. Саме в цьому проявляється основне призначення публічної адміністрації – виконання законів, вирішення конкретних справ, що виникають у зв'язку зі здійсненням виконавчої влади, у місцевому самоврядуванні та в іншій владній діяльності уповноважених на це суб'єктів.

Індивідуальні акти публічної адміністрації – поняття узагальнююче, описати яке можна через ознаку ненормативності¹ [9]; це акти, якими вирішують конкретну адміністративну справу й адресують конкретним особам, мають одноразове застосування. Ці акти є юридично владними, як правило, односторонніми, їх приписи мають визначеного адресата. Звісно ж, видання такого акту спричиняє юридичні наслідки для особи (осіб), якій (яким) він адресований.

Проблематика індивідуальних актів публічної адміністрації привертає увагу науковців, які у своїх розвідках досліджують їх сутність, наводять класифікації. Згадаємо наукові доробки О.А. Мілієнко

¹ Саме так їх названо в рішенні КС України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 19, статті 144 Конституції України, статті 25, частини чотирнадцятої статті 46, частин першої, десятої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) від 16 квітня 2009 року № 7-рп/2009. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-09#Text>

[10], І.В. Патерила [11], Ю.М. Кириченко [12], В.М. Бевзенка, Р.С. Мельника [13], В. Р. Білої [14], О.І. Лавренової, А.О. Неугоднікова, А.В. Стрельникова [15], О.О. Мандюка [16]. При цьому констатуємо, що єдиного розуміння сутності адміністративного акта в науці досі не спостерігаємо. Вчені лише констатують підходи до класифікації індивідуальних актів, характеризують їх, виділяють юридично значимі ознаки.

Доволі часто індивідуальні акти публічної адміністрації також називають адміністративними, посилаючись на їх управлінський характер та європейські підходи до тлумачення таких актів.

У контексті розуміння адміністративних актів відмітимо позицію В.М. Тимошука, який послідовно відстоює власне бачення цієї категорії актів [17, 18]. Так, автор стверджує, що адміністративний акт — волевиявлення чи рішення індивідуальної дії адміністративного органу, спрямоване на набуття, зміну чи припинення прав та обов'язків фізичної або юридичної особи (осіб). Головні ознаки адміністративного акту: індивідуальність, тобто акти стосуються конкретної особи (осіб) та їх відносин чи справ; зовнішня дія, тобто прямиий вплив на приватних осіб; адміністративність, тобто його походження від адміністративних органів (на відміну від актів законодавчого органу чи судових органів) [18].

Цілком підтримуючи позицію В.М. Тимошука, наведемо власну аргументацію стосовно поділу на види індивідуальних актів публічної адміністрації, сутності і призначення адміністративних актів та практичної значимості виокремлення останніх як окремого виду.

Всі акти публічної адміністрації поділяють на нормативні та індивідуальні. Останні також є родовим поняттям, а отже, їх можна, у свою чергу, класифікувати.

Так, перш за все, це акти, які мають зовнішню дію, спрямовані на вирішення конкретної адміністративної справи, надають (підтверджують), змінюють, припиняють права приватної особи або покладають на неї обов'язки чи скасовують їх. Це акти одностороннього впливу. У результаті їх прийняття правовий статус особи змінюється. Саме ці акти пропонуємо називати *адміністративними*. І такий підхід відповідає ідеї, закладеній в проект Закону про адміністративну процедуру, згідно якого адміністративний акт — рішення або юридично значуща дія індивідуального характеру, прийняте (вчинена) адміністративним органом для вирішення конкретної справи та спрямоване (спрямована) на набуття, зміну, припинення чи реалізацію прав та/або обов'язків окремої особи (осіб) [19].

Крім цих актів, виділимо *установчі* акти. На їх прийняття також уповноважені суб'єкти публічного адміністрування. Приміром, Кабінет Міністрів України утворює, реорганізує та ліквідує міністерства. Установчі акти теж є індивідуальними, адже вирішують конкретне питання, одноразово застосовуються. У той же час, очевидно, що прийняття цих актів відбувається за правилами, відмінними від тих, що встановлені для ухвалення актів адміністративних.

Внутрішньоорганізаційні акти спрямовані на забезпечення ефективного функціонування системи публічного адміністрування. Такими актами є рішення про розподіл бюджетних коштів, утворення комісій, експертних груп тощо. Ці акти не мають зовнішньої по відношенню до публічної адміністрації дії, вони впорядковують та оптимізують діяльність і прямо не впливають на права й обов'язки приватних осіб.

Зовнішньоорганізаційні акти — це рішення про затвердження плану заходів із впровадження реформ, про передачу об'єктів із управління одного органу до управління іншого тощо. На відміну від вищезгаданих їх розпорядчі приписи можуть виходити за межі публічної адміністрації.

Кадрові акти публічної адміністрації мають своїм призначенням вирішення питань проходження публічної служби. І мають нормативну базу для їх прийняття, це Закони України «Про державну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про дипломатичну службу» тощо. Окремо виділимо накази про призначення на посаду (державного службовця, працівника органу місцевого самоврядування), що мають ознаки як акту адміністративного, так і кадрового, оскільки в меті їх видання поєднують як реалізацію прав особи (що характерно для адміністративного акта), так і забезпечення діяльності публічної адміністрації (що характерно для кадрових актів). Природу цих актів ще слід буде досліджувати.

Крім того, назвемо *адміністративні* договори. Вони теж можуть носити індивідуальний характер. Єдиним законодавчим актом, що містить тлумачення адміністративних договорів є Кодекс адміністративного судочинства України, за яким адміністративний договір — спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх волеузгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права та обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері і укладається на підставі

закону: а) для розмежування компетенції чи визначення порядку взаємодії між суб'єктами владних повноважень; б) для делегування публічно-владних управлінських функцій; в) для перерозподілу або об'єднання бюджетних коштів у випадках, визначених законом; г) замість видання індивідуального акта; г) для врегулювання питань надання адміністративних послуг (п. 16 ч. 1 ст. 4 КАС України).

Але, як справедливо відмічає О.Т. Зима, офіційне визначення адміністративного договору є правовою категорією, сконструйованою авторами КАСУ виключно для задоволення внутрішніх потреб адміністративного судочинства. Вона не має прямого зв'язку з публічним адмініструванням [20]. На практиці, стверджує науковець, обсяг договірних відносин у публічному адмініструванні постійно зростає, однак договори, які оформлюють ці відносини, зазвичай не підпадають під визначення адміністративного договору, закріплене в КАСУ, хоча мають специфічні ознаки, що не дозволяють їх віднести до числа інших видів договорів. І такий підхід підтверджено Верховним Судом у постановках щодо розуміння природи договорів за участю суб'єктів публічного адміністрування (приміром, справи №№ 819/781/18, 903/605/17, 910/2175/18).

У цих судових рішеннях до адміністративних віднесено договори, що, приміром, укладаються органами місцевого самоврядування з перевізниками. Стосовно таких видів договорів зазначимо, що на процедуру їх укладення мали б поширюватися правила, передбачені для прийняття адміністративних актів. Зокрема, доцільно застосовувати положення про участь особи у прийнятті рішення, її право бути заслуханою тощо. І дійсно, в законодавстві деяких країн за більш-менш однаковими правилами приймаються і адміністративні акти, і укладаються публічно-правові договори, як то має місце у Федеративній Республіці Німеччина [21].

У підсумку такої класифікації індивідуальних актів публічної адміністрації наголосимо на її практичній значимості – для кожного виду актів мають бути встановлені відповідні правила, за якими ці акти й ухвалюються. А отже, чітке визначення виду акту публічної адміністрації дозволить правильно обрати законодавчі акти, придатні для застосування.

Серед усіх нами наведених видів індивідуальних актів публічної адміністрації для цілей даної статті становлять інтерес адміністративні акти, прийняття яких здійснюється за правилами адміністративної процедури.

Для України категорія «адміністративна процедура» є доволі новою. Хоча завдання ухвалити Адміністративно-процедурний кодекс було поставлено Президентом України у Концепції адміністративної реформи в Україні ще в 1998 році [22].

Підґрунтями для докорінних змін адміністративного законодавства стала закладена в Конституцію України ідея людиноцентризму, яка стала таким собі тригером для перегляду змісту приписів законів, що регламентували права й обов'язки приватної особи та публічної адміністрації. Для України цей процес став непростим, адже в спадок від радянської доби незалежній державі дісталися парадигми, згідно яких людині відводилася роль об'єкта управління. І переформатування світоглядної позиції і влади, і суспільства відбувалося повільно.

Нині Україна є чи не єдиною країною в Європі, яка не ухвалила загальний закон про адміністративну процедуру. Прийняття подібних законів свідчить, що держави не лише декларують значимість людини, її прав і свобод, а й впроваджують принципи належного (доброго) адміністрування в регулювання відносин з приватними особами. В Україні ж ухвалена низка законодавчих актів, у яких закріплено порядок прийняття адміністративних актів у тій чи іншій сфері. Вони в різній мірі враховують європейські стандарти адміністративної процедури. Але загального закону, який би по праву вважався основним законом публічної адміністрації, не прийнято.

У той же час, потреба в такому законодавчому акті існує. Як стверджує В.М. Тимошук, сучасне адміністративне право має бути зорієнтоване насамперед на захист особи від свавілля публічної адміністрації, і саме закони про загальну адміністративну процедуру є основою такого захисту та фундаментом для ефективної реалізації прав особи у відносинах із державою [23].

Адміністративна процедура як стандарт діяльності публічної адміністрації уявляє собою сукупність правил для прийняття рішень, якими приватній особі надаються права або покладаються обов'язки або ж в інший спосіб змінюється її правовий статус. Ці правила вироблені в результаті майже 100-річного періоду правотворчої діяльності країн світу. Перший закон про адміністративну процедуру прийнято в Австрії у 1925 році. Відтоді ідея адміністративної процедури набувала розвитку і поширювалася не лише на прийняття адміністративних (індивідуальних) актів, а й на нормотворчість публічної адміністрації, а також на процес пошуку оптимального рішення в державно-приватних від-

носінах, наддержавному рівні тощо. Такі трансформації адміністративної процедури детально описані Дж. Барнсом і названі її фазами [24, с. 300].

Найважливішим у концепції адміністративної процедури є її основні принципи, закріплені в Хартії основних прав Європейського Союзу та низці актів м'якого права – Резолюціях і Рекомендаціях Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам. Мова йде про наступні базові положення:

- право особи бути вислуханою (або право на участь);
- право на доступ до матеріалів справи;
- обов'язок адміністративних органів мотивувати прийняті рішення;
- право на допомогу та представництво;
- обов'язок забезпечення засобів правового захисту;
- право на відшкодування завданої публічною адміністрацією шкоди.

Впровадження в механізм взаємодії публічної адміністрації з приватною особою цих засад дозволить переорієнтувати діяльність публічних службовців на мету служіння особі та реально забезпечити належне вирішення адміністративних справи в такий спосіб, щоб упередити виникнення конфліктної ситуації та надмірного навантаження на судову систему. І цьому сприятимуть, по-перше, детальні правила прийняття адміністративних актів, згідно яких учасники справи будуть вислухані, особі гарантується можливість ознайомитися зі матеріалами справи, скористатися у спрощеній формі можливістю представництва у справі, адміністративний орган належно обґрунтує прийняте рішення та вкаже, як його можна оскаржити. По-друге, процедура адміністративного оскарження вбачається доволі дієвою в багатьох випадках, адже є економічною, розумною у часі, а також за результатами розгляду скарги може бути прийнято адміністративний акт, тобто вимоги, з яким особа зверталася до органу, задоволені.

Існування в законодавчому полі загального закону про адміністративну процедуру має неабияке значення для правозастосування, оскільки, по-перше, спрощує для приватної особи можливість ознайомлення з приписами законодавчих актів, що регламентують перебіг її відносин із адміністрацією (адже вони вміщені в одному акті і підходять для застосування в різних сферах), по-друге, й для адміністративного органу дотримання принципів і правил загального характеру із урахуванням особливостей (якщо такі є) у спеціальних законах вбачається гарантією від конфліктів і порушень прав осіб, а отже й унеможливлення свавілля.

Адміністративна процедура захищатиме приватну особу від незаконних дій публічної адміністрації. Особливістю відносин між державою та громадянами все ще залишається перевага публічних інтересів над приватними. Історичний конфлікт між інтересами держави та приватної особи призвів до розвитку процесу захисту прав людини у законодавстві та на практиці. Державна влада дбає про публічний інтерес як уособлення найбільш значимих для суспільства ідей та цінностей, і може захищати на права й свободи приватної особи, забезпечуючи його. Адміністративна ж процедура, на думку вчених, це інструмент захисту основних прав людини в державних відносинах [25].

Через адміністративну процедуру здійснюється реальне втілення принципів належного адміністрування. Адміністративна процедура спрямована на покращення раціональності публічного адміністрування, в тому числі шляхом втілення принципів належного (доброго) урядування та адміністрування в практику прийняття індивідуальних рішень. Адміністративна процедура є інструментом для створення та реалізації державної політики.

І нарешті, відмітимо, що адміністративна процедура є проявом європейської конвергенції. Євроінтеграційні прагнення України спонукають до узгодження національного законодавства з європейським. Процеси уніфікації, конвергенції в праві призводять до формування європейського адміністративного права – відносно нової галузі права, яка хоча й не представляє адміністративне право для ЄС, але в більш широкому розумінні наближає адміністративні закони держав-членів до єдиних принципів.

Висновки. Адміністративна процедура як сукупність правил, придатних для прийняття адміністративних актів, а в деяких випадках, також їх виконання, слугує нормативною підставою для діяльності публічної адміністрації, основним призначення якої є забезпечення реалізації та захист прав приватної особи. Значення цих правил полягає в наступному:

- адміністративна процедура – це стандарт діяльності публічної адміністрації з вирішення справ щодо приватної особи шляхом прийняття актів, якими таким особам надаються права або на них покладаються обов'язки, а також у деяких випадках і виконання таких актів;

- адміністративна процедура вміщує найкращі принципи, практики діяльності публічної адміністрації, що дозволяють впровадити концепцію належного (доброго) адміністрування у практичну діяльність;
- адміністративна процедура дозволяє захистити особу від свавілля публічної адміністрації;
- адміністративна процедура упереджує від конфліктів, дозволяє ефективно вирішити їх, а також знижує навантаження на судову систему;
- адміністративна процедура як прояв європейської конвергенції наближає Україну до стандартів Європейського Союзу у сфері публічного адміністрування.

Список використаних джерел:

1. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р. *Офіц. вісн. України*. 2021. № 61. Ст. 3842.
2. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 5: Адміністративне право / редкл.: Ю.П. Битяк (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2020. 960 с. С. 788.
3. Публічне адміністрування. Настільна книга державного службовця і політика. Понятійно-термінологічний словник. / К.О. Ващенко, Р.Г. Щокін, Є.О. Романенко, Л.М. Акімова [уклад.]. Київ: ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом», 2020. 764 с.
4. Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків: Право, 2020. 392 с.
5. Публічне адміністрування : навчальний посібник / О. М. Ястремська, Л. О. Мажник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.
6. Мельтюхова Н. М. Становлення і розвиток публічної адміністрації в Україні. Європеїзація публічного адміністрування в Україні в контексті європейської інтеграції : матеріали наук.-практ. конф. 17 груд. 2009 р., м. Дніпропетровськ / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009. – С. 77 – 88
7. Легеза Ю. О., Кулінич К.А. Розгляд питання поняття «публічне адміністрування». *Право і суспільство*. 2016. № 6(2). С. 107-111. С. 110
8. Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. Харків: Право, 2020. 392 с.
9. Рішення КС України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 19, статті 144 Конституції України, статті 25, частини чотирнадцятої статті 46, частин першої, десятої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) від 16 квітня 2009 року № 7-рп/2009. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-09#Text>
10. Мілієнко О.А. Теоретико-методологічні підходи до дослідження системи адміністративних актів: сучасний стан наукового розроблення. *Право і суспільство*. 2020. № 6-2. Ч. 2. С. 89 – 93.
11. Патерило І. В. Сутність та особливості адміністративних актів як основних інструментів діяльності публічної адміністрації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2015. Вип. 31 (3). С. 10–14.
12. Кириченко Ю.М. Адміністративні акти органів місцевого самоврядування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2020 № 43. С. 40 – 43.
13. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С.Мельника. К.: Ваіте, 2014. 376 с.
14. Біла В.Р. Правові акти публічної адміністрації: теоретико-правове дослідження. *Право і суспільство*. 2019. № 4. С. 140 – 145.
15. Лавренова О.І., Неугодніков А.О., Стрельников А.І. Правові акти публічної адміністрації. Навч. посібн. 2019. Одеса. С. 33 – 43.
16. Мандюк О. О. Індивідуальні адміністративні акти: теорія та практика застосування : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Олексій Орестович Мандюк ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2017. 213 с
17. Тимошук В. П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії. Київ : Конус-Ю, 2010. 296 с.

18. Тимошук В. П. Адміністративний акт. Велика українська енциклопедія. URL: [https://vue.gov.ua/Адміністративний акт](https://vue.gov.ua/Адміністративний_акт).

19. Проект Закону України «Про адміністративну процедуру». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68834

20. Зима О.Т. Про адміністративний договір: сучасні проблеми правового регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. № 58. Т. 1. С. 27-32.

21. Сборник законов об административных процедурах. Москва: Инфотропик Медиа, 2016. С. 113 – 183.

22. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22.07.1998 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

23. Тимошук В. Теоретичні та практичні виклики становлення загальної адміністративної процедури в Україні. *Право України*. 2021. №10. С. 28-43. С. 30.

24. Barnes J. Three generations of administrative procedures. *Comparative Administrative Law* / S. Rose-Ackerman et al. (eds.). Cheltenham ; Northampton : Edward Elgar Publishing, 2017. P. 300.

25. Tina Sever, Iztok Rakar, Polonca Kovač. Protecting Human Rights Through Fundamental Principles of Administrative Procedures in Eastern Europe. January 2015 *Danube* 5(4).